

vidi, kako zelo so mu mah, smrekica in breza postregli, je zelo vesel, vzdigne svojo desno ročico, in jih blagoslovi. Zato še sedaj o svetem božičnem času rabijo otroci mah za jaslice, in postavljajo na sv. Telesa dan ljudje smrekove mlaje in brezove veje ob cestah, kjer hodi procesija. *Rodoljub Podratitovski.*

Drobtinice iz dnevnika slovenskega učitelja.

Spisuje *Josip Lovčnik.*

Motto: „Nulla dies sine linea!“
Stari rimljanaki pregovor.

IV.

Zgodnje jutro 9. avgusta najdelo me je že na nogah. V tuji postelji in med tujimi ljudmi se ne poležuje rado dolgo; zlasti pa ne, če človeka priganjajo kake skerbi na noge. Pred vsem se mi je bilo treba ozirati za kako primerno domače stanovanje, zakaj, po dunajskih gostilnicah delajo s tujci nekako tako, kakor pravi naš pregovor, „da ne derejo z nožem, ampak s pilo“. — Prehodil sem torej koj na tešče več ulic in pazil po listkih, ki so po mestih navadno razpostavljeni ob vežnih durih in naznanjajo spraznjena stanovališča. Vkljub obilne hoje po mnogih ulicah se mi vendar o tem prvem iskanju ni hotlo naleteti nič pripravnega.

Blizo Politehnike stoji prekrasno svetišče, cerkev sv. Karola Boromeja. Zidati jo je dal v zlogu St. Peterske cerkve v Rimu po neki zaobljubi zlasti v stavbinih delih neumerljivi cesar Karol VI.*) ob času hude kuge l. 1713., kar kažejo tudi dotične podobe nad velikim cerkvenim vhodom in pa napis: „Vota mea reddam in conspectu timentium Deum“ (Pred obličjem bogaboječih rešil bom obljube svoje). Znotranje te podolgasto-okrogle cerkve, ki ima ob ladiji — ktero nadkriluje visoka derzovito postavljena kupla — prisljonjena na dve večje in čvetero manjše kapele, je z marmelnom in presnimi slikarijami prezalo okinčano. Prav po naključju najdeli smo se bili ravno v tej cerkvi nekteri slovenski učitelji. Gospodarstvena šola se namreč ni pričela s kako javno božjo službo; ker pa

*) Znamenita knjiga: „Monumenta augusta carolina“, ki pa je že kaj redka kje, popisuje stavbina dela tega verlega in pobožnega cesarja. Tudi stara semerniška cesta, in — če se ne motim, — naša ljubeljska, so njegove naprave.

smo v domačih šolah čuli mnogokrat opomin: „Z Bogom začni vsako delo, pa bo dober tek imelo“, nam je že torej poštena slovenska navada tudi na tujem velevala, ravnati se po tem. —

Ob 8. uri šli smo k Politehniku, kjer je učiteljev že vse mergolelo. Kar se nas Slovencev še ni poznalo po obrazu, šli smo za glasom, in kmali podali si v znamenje pobratimstva svoje desnice. —

Prej da vas v duhu vpeljem, dragi sobratje, v znotranje politehnične prostore, mislim, da je prav, če si ogledamo to višje obertnijski izobraženosti posvečeno hišo nekoliko od zunaj. Šteje se ona k videmskemu okrogu. Obširno poslopje nam je to, ki ima dva nadstropja in dva dvora; pa je tudi kaj zalo pozidano, zlasti sprednja stran kaže dovolj očitno, da vstalo je iz tal na cesarski ukaz. Čelo ima palači enako nad velikim vhodom postavljenih šestero stebrov, ki segajo mimo prvega in drugega nadstropja celó gori do podstrešja, kjer ob robu stoji rajda kipov. Pod temi kipi se bere nemški napis: „Der Pflege, Erweiterung, Veredlung des Gewerbeleisses, der Bürgerkünste, des Handels. Franz der Erste“. — To krasno poslopje je bilo doveršeno l. 1818. — Pred Politehniko razprostira se mali perivoj, čigar zelenje utrudnemu očesu kaj dobro dé in s senco in mnogimi za počivanje napravljenimi klopmi kaj prijazno k sebi vabi. *) Sredi tega perivoja stoji postavljen spominek slavnega Jožefa Ressel-a, iznajdenika barkinega vertila (Schiffsschraube). Na visokem kamnitem podnožju stoji po slovečem umetniku Fernkornu vlití kip Resselnov, bistroumnega moža, kterega je zasačila smert na nekem popotovanji skozi Ljubljano, kjer so ga pri sv. Kristofu pokopali v hladni grob. Podnožje omenjenega spominka nosi sledeči napis:

Josefo Ressel patria austriaco,
qui omnium prior rotam cochlidem
pyroscaphis propellendis adplicuit
anno MDCCCXXVII
monimentum posuit MDCCCLXII. **)

*) Velikokrat smo pozneji med ukom, utrudeni od dolgega sedenja, o tako imenovanih „akademisches Viertel“ prihiteli na ene trenutke v ta perivojček, da bi se nam nekoliko poravnale sključene kosti, potem pa smo šli zopet v učne dvorane. Pis.

**) Po našem n. pr.: Jožefu Resseljnu, avstrijskemu rojaku, kteri je zmed vseh prvi zavito (polžasto, vertilasto) kolo rabil v poganjanje parnih ladij (parobrodev) l. 1827. — Spominek postavili l. 1862. Pis.

Ker menim, da sega moj, akoravno poveršni spis vendar le kolikor toliko tudi v zgodovino našega šolstva, naj navedem tu tudi še imenik veleučenh gg. docentov, kakor tudi znamenek predpisanih nauk gospodarstvene šole.

Gosp. **Bisching Ant.**, profesor na videmski kom. višji realki, podučeval je naravoslovje v I., fiziko pa v III. razredu.

Gosp. **Grossbauer Franc**, c. k. profesor na gojzdnarski akademiji v Mariabrunnu poleg Dunaja, učil je gojzdnarstvo v vseh treh razredih.

Gosp. **Hayek Gust.**, profesor na višji realki VIII. dun. okraja in asistent na c. k. Politehniki, učil je naravoslovje v II. in III. razredu.

Gosp. **Hecke Wacł.**, c. k. profesor gospodarstva, učil je gospodarstvo v I. razredu.

Gosp. dr. **Hörnig Emil**, c. k. svetovalec in prof. kemije na c. k. višji realki v III. dun. okraju, učil je kemijo v II. razredu.

Gosp. dr. **Krafft Guido**, nam. profesor v Ogers. Starem gradu, podučeval je gospodarstvo v III. razredu.

Gosp. **Köhler Wiljelm**, nadvertnar c. k. višje gosp. učilnice v ogersk. Staremgradu, učil je sadjerejo in vertnarstvo v I. in III. razredu.

Gosp. dr. **Maly Rih.**, c. k. profesor medic. kirurg. učilnice v Olomucu, učil je fiziko v I. razredu.

Gosp. dr. **Med. Melicher F.**, učil je čbelarstvo v vseh treh razredih.

Gosp. dr. **Fil. Moser Ignaci**, c. k. profesor kemije, učil je ta nauk v I. in III. razredu.

Gosp. dr. **Reitlechner Karol**, ravnatelj gosp. srednje šole v Mödlingu, učil je fiziko v II. razredu.

Gosp. **P. Schirnhoffer Gerhard**, kapitulnar zavoda lilienfeldskega, učil je sadjerejo in vertnarstvo v II. razredu in

gosp. dr. **Wilhelm Gust.**, prof. gospodarstva na Joanneumu v Gradcu, učil je ta nauk v II. razredu. (Dalje prih.)

Ogled po šolskem svetu.

Iz Gorjan na Gorenkem. Dragi „Tovariš“! Ze se je steklo dovolj vode, kar ti nisem dopisal. Nič kaj veselega ti ne povem. Ze je minulo o vseh svetih četrto leto, kar sem tukaj, in v tem času sem se popoluoma prepričal, kako se tukaj sploh učiteljem